

Het Zijspoor

In het zicht van de haven, pagina 12

officieel orgaan van de

Modelbouwvereniging Arnhem e.o.

30e jaargang, 2019, nr. 1

Onze huisbaas Roland van Maatwerk Revalidatietechniek toont graag nog een derde selectie vakantiefoto's van de actieve reparatiewerkplaats in Polen, Wolsztyn.

Modelbouwvereniging Arnhem e.o.

Opgericht 30 augustus 1983
Clubgebouw 1ste verdieping firma Maatwerk revalidatietechniek,
Industriestraat 4, 6827 BD Arnhem
Clubavonden iedere dinsdag van 18.00 tot 21.30 uur
Facebook www.facebook.com / Modelbouw Vereniging Arnhem
Bibliotheek Carlo Hellegers, op de verenigingsavonden
Contributie € 120 per jaar, NL61 INGB 0002 7551 77 van Modelbouwvereniging Arnhem
Website www.mva.nu, webmaster: Jan Lourens, janlourens@planet.nl

Aangesloten
bij de

www.nmf.nl

BESTUURSSAMENSTELLING

Jitse Kaspers, 0049.2822 9814190, kaslok423@hotmail.com » voorzitter
Willie Koenders, 06-5129 0176, secretaris-mva@hotmail.com » secretaris
Jan Hendriks, 06-2054 5996, j.hendriks107@upcmail.nl » 2de secretaris
Jan Verlangen, 0316-333 912 » penningmeester
Chris Rijnaarts, 0316-265 653, bellefleur07@hotmail.com » lid

Het Zijspoor

officieel cluborgaan

Redactie Hans van de Ven, 06-51052631, zijspoor@mva.nu
Advertenties Bert Pas, 026-3217578, bertpas@hotmail.com

 De redactie behoudt zich het recht voor om artikelen te weigeren of in te korten. De redactie kan geen aansprakelijkheid aanvaarden voor de juistheid van de ingezonden artikelen. Overname van artikelen gráág, maar alleen met vermelding van schrijver en bron en ná toestemming van de redactie. De MVA e.o. is niet verantwoordelijk voor vormgeving en inhoud van de links, genoemd in ons clubblad en op onze website www.mva.nu.

Inleveren van je bijdrage(n) voor Zijspoor 2019-2 kan tot 13 mei a.s. bij de redactie.
Het volgende Zijspoor komt 27 mei a.s. uit.

IN DIT NUMMER:

Van de redactie -----	4	De Krokodil-----	22
Van de voorzitter -----	7	Acryl en alkyd-----	24
Terugblik op het stampotbuffet -----	8	Even voorstellen: Peter Arns-----	26
Retrospectief: Seinhuis Dieren-----	11	Nieuwspas-----	28
In het zicht van de haven -----	12	Terugblik op Miniworld-----	32
Bewegende waterkraan-----	17	Moselkleinbahn-----	36
Willem bleef plakken (slot) -----	18	Uit d'oude doos: TGV Postal -----	38
Muilezels -----	20	Agenda -----	40
Fijne fitnesses (NIEUWE RUBRIEK) --	21	Omroepberichten -----	42

Oud en nieuw

Je breekt je baan Eckerven af en bouwt op zolder een nieuwe Eckerhoogte op. Het afgelopen jaar had ik flink wat extra rails nodig en een stapel decoders, voor het overige kon ik me voornamelijk prima redden met wat ik al op voorraad had. Maar ja, een modeltreinwinkel lokt altijd; ik doe in deze rubriek geregeld verslag van mijn bezoeken in binnen- en buitenland. Maar de leukste van de afgelopen periode was Bentink in Apeldoorn en wel speciaal tussen kerst en oudjaar. Die vier dagen was er van alles te beleven in de winkel. Jan Hein Ruijgrok demonstreerde de mogelijkheden van Heki-Dur. Jan Stienstra was aanwezig voor alle tekst en uitleg over Win-Digipet. Het "Dirty Stuff" team was op bezoek: Erik Wierenga en Martin Welberg houden van het goed vervuilen van rollend materieel.

Zelf maakte ik op 29 december een omweg vanuit Hilversum. Ik had nog geen tien stappen in de winkel gezet toen me al een schaal oliebollen werd voorgehouden. En passant werd me de prachtige koffiemachine gewezen, die overigens altijd aanstaat. Oud-MVALid Hans Louvet demonstreerde de RTS Greenkeeper, maar liep ook graag mee de winkel door om materialen te wijzen voor diverse andere klussen, onderwijl tips strooiend als poedersuiker. De leestafel was goed bezet, mogelijk ook door de schaal met heerlijke koekjes. Boven was huistechneut Johan Jansen druk met uitleg voor wie maar met een technisch probleem worstelde. Karst Drenth was aanwezig met de nieuw aangekondigde Digikeijs DR5052 draaischijfmodule! Op zijn demostand waren maar liefst vier verschillende draaischijven operationeel. Vlak daarnaast het indrukwekkende BW met een achtstandige polygonale locclouds. Zeker tien stoomlocs bleven dankzij iTrain volautomatisch in bedrijf. En dan was er op de bovenverdieping nog plek voor Robert Müller die de mogelijkheden liet zien van het weatheren van rollend materieel aan de hand met Mig Jimenez Washes, Acrylverven en de Oilbrushes. Wat is het fantastisch als een ondernemer onze modelspoorhobby zo levend houdt.

modeltrein.tv

Tip voor op de bank: www.modeltrein.tv is een door Bentink Modelspoor opgezet kanaal vol filmpjes met workshops. Om te beginnen 23 afleveringen van Noch.

Miniworld Rotterdam

Aangeschaft voor de club: het schitterende boek "Tien jaar Miniworld"; vraag Carlo naar de uitleenmogelijkheid. De bijbehorende dvd zal ik geregeld opzetten in onze knutselruimte. Klein minpuntje is dat er geen optie 'speel alles' in het menu zit.

NS

Tja, dat was nog wat: ik zou voor onze trip naar Rotterdam groepstickets regelen. Bleek er een storing te zijn waardoor alleen maar anonieme kaartjes geprint konden worden. Dat vond ik toch te risicovol; ik voorzag problemen met legitimeren. De klantenservice raadde aan om in plaats van een groepsticket (€ 70) zeven losse tickets te kopen (€ 270). Maar die extra kosten

wilde ik natuurlijk wel terugvragen. Je kunt je vraag aan NS via Facebook stellen (reactietijd één dag), een chat openen (reactietijd een kwartier), een Twitterbericht sturen (reactietijd een uur), bellen desgewenst, maar voor deze kwestie leek me mailen de meest aangewezen werkwijze. Dat was even zoeken, maar op mijn verzoek kwam prompt een keurig bericht dat ik binnen vijf dagen antwoord zou krijgen. En na vijf dagen een bericht dat het spijtig genoeg toch iets langer zou duren, wat ik wel snapte, gezien de diverse feestdagen eind december. En toen begon het nieuwe jaar met het bericht dat ik vanzelfsprekend het teveel betaalde vergoed kreeg. Keurig werk van de NS.

Lille

Deze treintjesgek heeft óók een auto en is daarom bij de ANWB al platina-lid. Dat biedt voordelen bij een stedentripje. En zo gingen we na de jaarwisseling - met de trein - op weg naar Lille. De heenweg had ik via Rotterdam geboekt. Op station Arnhem werd duidelijk dat er een probleem was en de trein zou een omweg maken. Op perron 9 stond een ICE klaar en ja hoor, die bracht ons via de Betuweroute naar Utrecht. Tussen het goederenvervoer door! Daar hadden we snel aansluiting naar Rotterdam. De Thalys zoefde ons naar Bruxelles-Midi, waar een TGV wachtte voor, zonder tussenstop, de rit naar de eindbestemming. En terug was al net zo'n leuke ervaring: de TGV naar Brussel, de Intercity Direct naar Breda (die overigens in België wel zeven tussenstops maakt) en tot slot de gewone Intercity naar huis, waarin we met een upgradekaartje heerlijk eersteklas zaten. En dan heb ik nog niets over Lille verteld...

SignalGlocke

Met enige regelmaat neemt de redactie van SG, het clubblad van Vereniging Spoorgroep Zwitserland, artikelen uit Het Zijspoor over (denk aan de Zwitserse ervaringen van Lennart). In deze uitgave

gebeurt het omgekeerde. Wetend dat veel clubleden idolaat zijn van de Krokodil, nemen we, uiteraard met toestemming, een verhaal over deze roemruchte loc over. Op de foto de eerste serie Be 4/6, zoals bij aflevering in het bruin, op pagina 22 en 23 het hele artikel.

Het jaar van de haven

Jaap leverde zoveel mooie foto's aan van de aanleg van de haven, dat je er een serie van vier afleveringen van tegemoet kunt zien, compleet met vier covers. Geniet er van en je zult zien dat je iedere drie maanden weer nieuwe ontdekkingen doet op dit fraaie modelbaanhoekje. En Robert kon maar met moeite een keuze maken uit de vele foto's die hij maakte bij die andere havenbaan, namelijk Miniworld. Daar gaan we twee keer van profiteren.

Eckerhoogte

Op zolder gaan de activiteiten bijna dagelijks door. De 124 meter rails zijn gelegd, de 43 wissels met servo's aangesloten. De volgende klus is het verbinden van de bijna honderd secties via terugmeldmodules. Maar er lonkt ook 12½ m² aan te kleden landschap. Een keer raden wat ik ga doen tussen het samenstellen van Zijspoor 1 en Zijspoor 2...

hans

Autobedrijf Scheers bv

Uitmaat 9
6987 ER Giesbeek
0313-632242

www.autobedrijfscheers.nl

Wij doen alles voor uw auto!

@auxilium-ICT
Speciaal voor particulieren en kleinbedrijf

Helpdesk
Netwerken
Hulp op afstand
Backup oplossingen
Pc training voor senioren
Pc onderhoud en installatie
Advies bij de aanschaf van hardware
Hulp bij de werking van tablets en smartphones

Martijn Pas 06-19610438
www.auxilium-ict

Van de voorzitter

Beste leden / mede locofielen,

Wanneer de planning van onze redacteur klopt zal heel toevallig de eerste uitgave van Het Zijspoor 2019 precies op datum verschijnen wanneer onze ALV gehouden zal worden. Ergo kan ik (bijna) niets over de ALV 2019 schrijven ... Alleen met mijn wens, dat deze jaarlijkse vergadering met respect voor een ieder zal verlopen.

Onze MVA e.o. is de laatste tijd een zeer booming vereniging. Niet alleen is het aantal leden toegenomen, maar ook ondergaat de aanwas van de bevolking op enkele modelspoorbanen een explosieve groei. Deze groei kost geld en zal ergens vandaan moeten komen.

De baancommissarissen hebben in onderling overleg met elkaar de wensen bij onze penningmeester neergelegd ... oei!! Hier en daar zal niet alles kunnen worden gehonoreerd.

Daarom is een van de voorstellen van het bestuur dat de contributie met € 1,00 per maand zal worden verhoogd! Ik hoop dat de vergadering gevoelig zal zijn voor deze kleine verhoging. Het luttele bedrag, dat deze verhoging zal opleveren geeft onze penningmeester iets meer ruimte om in zijn begroting 2019 met diverse posten te kunnen schuiven.

Tijdens de ALV zul je een korte uitleg krijgen inzake de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) en na deze vergadering een formulier ter ondertekening uitgereikt krijgen.

En even nog in dit voorwoord een belangrijke mededeling omtrent de toegang in het gebouw van onze huisbaas Maatwerk: wij (leden van de MVA e.o.) hebben, wanneer minimaal een bestuurslid aanwezig is, op de clubavonden vrijelijk toegang. Het staat de leden vrij om familieleden/vrienden/kennissen op een rijavond mee te nemen. Alleen zal dit vooraf aan het bestuur moeten worden gemeld! Deze in het begin gemaakte afspraak is oud, maar moet ik toch even weer herhalen.

De rest van de ruimte die het voorwoord van de voorzitter normaliter inneemt sta ik graag af aan onderwerpen, die ons als locofiel interesseren. Blijf gezond en ik wens je veel plezier met onze mooie hobby + groet,

Stamppotbuffet

Op dinsdag 18 december 2018 lieten vrijwel alle clubleden zich ter gelegenheid van het 35-jarig bestaan van onze vereniging een heerlijk stamppotbuffet uitstekend smaken. Heb je het fotoalbum al gezien dat Jan Hendriks samenstelde? Hierbij nog een aantal door Therus Bartels gemaakte foto's. Drieënveertig smullende mensen!

Bedrijfs hulpverlening

Reanimatietrainingen

AED- trainingen

Levering Defibrillatoren (AED)

Trainingen voor het onderwijs

EHBO

Emergency Training Partners is een opleiding en adviesbureau op het gebied van spoedeisende hulp. Wij verzorgen trainingen op dit gebied voor zowel leken als professionals binnen en buiten de gezondheidszorg. Na de oprichting in 2002 heeft ETP een gezonde groei doorgemaakt. Een groot aantal bedrijven en instellingen maken al gebruik van de expertise van ETP.

De opleidingsstak bestaat uit een aantal freelance instructeurs, die les geven combineren met werken als ambulanceverpleegkundige, beroepsbrandweerman, verpleegkundig centralist of verpleegkundige op de traumahelicopters. Hierdoor is een ruime kennis en ervaring aanwezig op het gebied van de hulpverlening, en zijn de lessen praktisch gericht. ETP is door zowel het MBOV als de Nederlandse Reanimatie Raad (NRR) gecertificeerd voor het verzorgen van diverse opleidingen. ETP doet er alles aan om, naast de wettelijk verplicht gestelde lessen, de cursussen in overleg af te stemmen op de behoefte binnen uw instelling, bedrijf of organisatie.

Daarnaast adviseert ETP op het gebied van inrichten van u hulpverleningsorganisatie, aansluiting op diverse medische artikelen van verbandmiddelen tot Automatisch + Externe Defibrillatoren (AED). ETP is officieel dealer van de Medtronic AED's.

Lovinklaan 1 • 11821 HR, Amstelveen • T 020 6 - 40 32 33 • info@etpartners.nl • www.etpartners.nl

Seinhuis in Dieren

Een nieuwe kijk op oude dingen

Velen zullen ze nog herinneren, de seinhuizen die langs de spoorlijnen stonden. Ook langs de IJssellijn, de spoorlijn langs onder meer Velp, Rheden, Dieren en Brummen stonden die bij de meeste overwegen en knooppunten, zoals beweegbare bruggen.

In de eerste plaats een beschrijving: 'Een seinhuis is een bouwwerk dat bestemd is voor het plaatsen en bedienen van apparatuur voor de bediening van seinen, wissels en andere zaken die deel uitmaken van een spoorweg. Vroeger werden seinen en wissels lokaal bediend vanuit een seinhuis. Tegenwoordig vindt bediening van het spoorwegnet voornamelijk plaats vanuit een aantal hoofdposten waar treindienstleiders alle elementen (computergestuurd) bedienen.' Seinhuizen werden aangeduid met een letter of een cijfer. De letter T staat voor treindienst-leiding. Op grotere emplacements waren behalve post T meer seinhuizen nodig.

En dat brengt ons bij de hierbij afgedrukte foto, in mei 1966 gemaakt. Te zien is het seinhuis dat stond aan het einde van station Dieren-Doesburg, want dat was tot 30 mei 1976 de officiële naam van het treinstation. De T van treindienstleiding is goed te zien. Dit seinhuis stond bij de overweg in de Wilhelminaweg. Ook bij de overgang in de Harderwijkerweg en de toen nog beweegbare sluisbrug stonden seinhuizen. In de jaren tachtig werden ze alle drie afgebroken.

Met dank aan Martien Beumer, die dit krantenknipsel uit de Regiobode van woensdag 20 mei 2015 aanleverde.

In het zicht van de haven

Ontwikkeling en opbouw van het havengedeelte op de H0-gelijkstroombaan; deel 1

door **Jaap Stoter**

In juli 2009 was de verhuizing van de Modelbouwvereniging Arnhem e.o. naar de huidige locatie aan de Nieuwe Haven een feit. Na het eerste bezoek aldaar konden de plannen gemaakt worden voor de indeling van de verschillende ruimtes.

DE OPBOUW

In de grote zaal tegenover de Restauratie kwamen de H0-wisselstroombaan en de H0-gelijkstroombaan. Deze laatste is opgebouwd op een tafel in de vorm van een L waarbij de lange (raam)zijde circa elf meter is en de korte zijde ongeveer zes meter. Op de laatste foto is de haakse hoek van de tafel goed zichtbaar.

Foto linksboven van links naar rechts: Ben Molle, Michiel Verhaaff, Hans van Dolderen, Ton Karel, Hans Karssen, Hein van der Haagen, Jasper Koederings, Jan Lourens, Jitse Kaspers, Jan Hendriks, Joop de Bree, Bert Pas, Roland Meijer, Gerrit van der Velden en Corrie Hendriks.

In 2010 is door de gelijkstroomgroep hard gewerkt aan het realiseren van een prachtige modelbaan die over drie verdiepingen is opgebouwd. Aan goede samenwerking was geen gebrek. Daarnaast was het (en is het nog steeds) enorm gezellig.

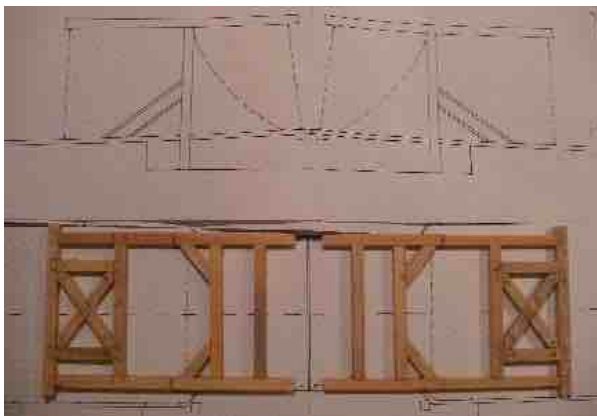

Tijdens de opbouw van de hoofdbaan ontstond het idee om de haakse hoek met een driehoek op te vullen en daar een havenbaan(tje) te ontwikkelen. Toen al bleek dat een en ander wel eens een meerjarenplan zou kunnen zijn...

DE BRUGGEN

De eerste schetsen werden aangebracht. De vaar-toegang naar het haventje gaat onder een verkeersbrug (Faller Car-baan) door en onder een spoorbrug (havenbaan) door. Hierdoor is de wateroppervlakte verlaagd en bestond de mogelijkheid om een kadewand te realiseren. Voor de verkeersbrug is gekozen voor een zelfgebouwde ophaalbrug. Zelfbouw uit simpele materialen blijft altijd een uitdaging. In dit geval is het wegdek een plaatje triplex waarin "balken" zijn gekrast en de rijdraad voor het Faller Car-systeem is gefreesd. De opbouw van de brug bestaat uit latjes van vuurpijlen die je na elke jaarwisseling volop kunt vinden. Deze latjes zijn voor vele toepassingen in de modelbouw prima geschikt.

De hefbrug komt voort uit de rommeldozen van de vereniging. Verschillende onderdelen bij elkaar gevoegd maken weer een mooi geheel. Het "water" is gemaakt door Rauhfaserbehang ondersteboven te plakken. De kleur is aangebracht met Grachtengroen van Histor. De glans is bereikt door een stevige laag kleurloze Jachtlak van Ruwa. De kadewand is gemaakt uit gipsplaatjes waar een houtstructuur in is gekrast en daarna beschilderd. De havenkraan is inmiddels door Theo Grootens opgeknapt en voorzien van een servo en dus op afstand draaibaar gemaakt.

VONK TOTAAL

heeft 't allemaal

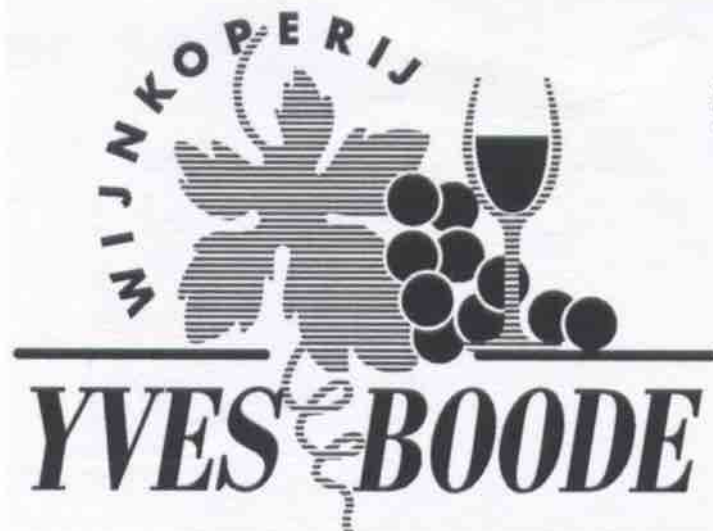
- *Tabak
- *Snoep
- *Tijdschriften
- *Drogisterij
- *Geneesmiddelen
- *Bloemen en planten
- *Wenskaarten
- *Strippenkaarten
- *Bus abonnementen
- *Fotokopiëren
- +Zwart/wit € 0,05
- +kleur 1^e klas
- *Fax service
- *Kantoorartikelen
- *Inbinden
- *Snijden
- *Plastificeren
- *Bedrukken van:
- +T-shirts
- +Muismatjes
- +Servetten
- +Bekers etc. etc.
- *Krasloten

Oranjestraat 74, Arnhem
tel. 026-4450057
ma, di, do, vr 07.30 - 18.00 uur
za 08.00 - 16.00 uur, wo gesloten
www.vonktotaal.nl

**extra pinnen
geen probleem!**

- Stomerij
 - Inkjetcartridges*
 - Diverse telefoonkaarten*
 - Staatsloten*
 - Fotoservice*
 - Fotorolletjes*
 - Citin tapijtreiniger*
 - Videobanden*
 - CD-ROM'S*
 - Fototoestellen*
 - Invite cosmetica*
 - Cadeauartikelen*
 - Kerstbomen*
 - Postzegels*
 - Speelgoed*
 - Muziek cd's*
 - Simson plakspul*
 - Gekleurd papier*
 - Fournituren*
 - DMC-garen*
 - Batterijen*
 - Lotto+Toto*
 - Potgrond*
- *Apotheek service***

**Wijnen uit vele landen. Uitgebreid assortiment gedistilleerd.
Meer dan 350 whisky's. Relatiegeschenken.**

STEENSTRAAT 28 - ARNHEM - TELEFOON 026 - 3515681
INTERNET WWW.YVESBOODE.NL MAIL INFO@YVESBOODE.NL

Nog meer beweging

📷 en 🗨️ door Theo Grootens

Een tijdje geleden heb ik de KIBRI 39422 waterkraan gekocht. Omdat er op mijn baan maar plaats is voor één exemplaar en er twee in de verpakking zaten zag ik dit wel als een mooie aanvulling in het havengebied met zijn watertoren. Eerder had ik al de havenkraan van beweging voorzien; zie Zijspoor 2018-2. Hiervoor heb ik een servotester gebruikt. Omdat er op die tester drie servo's aangesloten kunnen worden is het betrekkelijk eenvoudig en dus goedkoop een tweede beweging te realiseren (er is dus nog een optie voor een 3^e, iemand een idee?). Enig nadeel is dat ze dus wel synchroon bewegen met dezelfde snelheid.

De werkwijze: de staander (waar de kraan bovenop draait en onder op de voet van de bodemplaat) heeft een diameter van 4 mm en die heb ik er tussen uitgesneden. Vervolgens in de voet een gat geboord van 4 mm en de staander nu vervangen door een koperen buisje (diameter 4 mm en inwendig 3 mm). Lengte afhankelijk van de gewenste hoogte van de kraan plus de dikte van de treinplaat. Een voordeel is nu ook dat je de kraan zo hoog kunt plaatsen dat er een loc onderdoor kan rijden zonder de voet omhoog te hoeven plaatsen. Handgrepen van de bediening komen wel iets te hoog, dus geen Preiser te dichtbij plaatsen.

In de bovenbouw van de kraan heb ik een gat van 3 mm geboord en daar een 3 mm koperen buisje in gelijmd. De lengte ongeveer 3 cm langer dan de gekozen lengte van de 4 mm buis. Dit buisje past in de 4 mm buis. Als je nu een 4 mm gaatje boort in de treinplaat, heb je aan de onderkant de gelegenheid om aan de 3 mm buis een armpje te plaatsen. Ik heb dat gedaan met een kroonsteentje. Vervolgens kun je een servo aan de onderkant van je treinplaat monteren (zie foto). Nu nog een drijfstang plaatsen tussen de arm van de servo en de arm van de waterkraan. De servo kan worden aangesloten op de servotester en volgt dan de knop van de potmeter aan de voorzijde van de baan.

Willem bleef plakken!

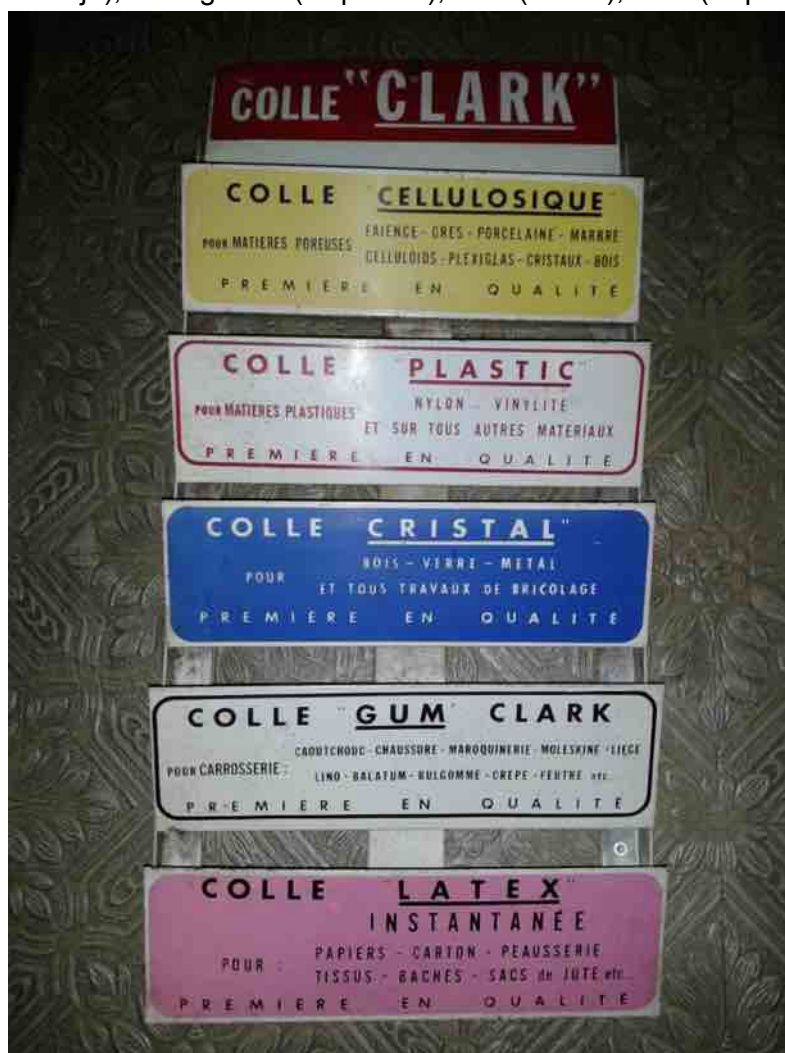

Wat hebben we sinds 2014 geleerd? Willem heeft weinig tot niets met alcoholische producten. Lijmen daarentegen kunnen hem niet vluchtig genoeg zijn. Is dat wel goed voor je gezondheid?

Proosten in verschillende talen: tjorts (Afrikaans), gëzuar (Albanees), besaha, bsahtik (Arabisch), genatzt (Armeens), horas (Atjees), afiyæt oslun (Azerbeidzjaans), na zdrave (Bulgaars), skål (Deens), prost, zum Wohl, Wohlsein, schmollis (Duits), fee sahetak (Egyptisch), cheers, bottoms up (Engels), je via sano (Esperanto), tervist (Estisch), mabuhay (Filipijns), kippis, terve (Fins), à votre santé (Frans), Tsjoch (Fries), sláinte (Gaelisch (Iers)), gaumarjos (Georgisch), για μας (gia mas) (Grieks), kassutta, imeqatigiitta (Groenlands), okole maluna (Hawaïaans), l'chaim (Hebreeuws), egézségedre (Hongaars), skål (IJslands), pro (Indonesisch), salute (Italiaans), kanpai (乾杯) (Japans), gom bui (Kantonees), chuk-bae (축배) (Koreaans), živjeli (Kroatisch), sanitas bona (Latijn), uz veselību, priekā (Lets), ģ sveikataġ (Litouws), gānbēi (干杯) (Mandarijn), suru garam (Nepalees), skål (Noors), salú (Papiaments), be salahmati (به سلامتی) (Perzisch), na zdrowie (Pools), a sua saúde (Portugees), no-roc (Roemeens), vashe zdoróvje (Russisch), na zdravje (Sloveens), auguryo (Somalisch), salud (Spaans), maisha marefu (Swahili), chok dee (Thai), chapda (Tibetaans), na zdraví (Tsjechisch), serefe (Turks), chúc sức khoẻ! (Vietnamees), skål (Zweeds).

Het italiaanse *cin-cin* heeft als een van de weinige proostuitingen geen betekenis. Het is enkel het geluid dat de glazen maken bij het proosten. Wie dit in Japan zegt, begaat echter een faux pas omdat het sterk lijkt op *chin-chin*, een aanduiding voor het mannelijk lid.

Speciaal voor Willem fotografeerde ik in een café dit prachtige leesrek!

MODELSPOOR, JE KUNT ER NIET VROEG GENOEG MEE BEGINNEN!

Start met een eindeloos trein avontuur
speciaal gericht op kinderen vanaf 3 tot 6 jaar.

Loseweg 39 7315BB Apeldoorn T 055 521 22 70 www.myplayworld.nl

Bron Wikipedia: Het Panamakanaal is een ruim 81 km lang kanaal in het Centraal-Amerikaanse Panama. Het verbindt door de landengte van Panama de Atlantische en de Grote Oceaan. Het kanaal is een belangrijke ader in het intercontinentale transport omdat men anders om Zuid-Amerika heen zou moeten varen. Een schip varende van New York naar San Francisco legt via het kanaal een afstand af van 9500 kilometer, dat is minder dan de helft van de 22.500 kilometer via Kaap Hoorn.

Het bijzondere aan het Panamakanaal is dat het schip als het ware over de bergrug geheveld wordt. Het gemiddelde waterniveau van de Atlantische Oceaan (met een lager niveau door een hogere massadichtheid wegens kouder en zoutrijker water) en de Stille Oceaan (hoger wegens warmer en zoutarmer) verschilt op zich minder dan 30 cm, maar de getijden zijn flink verschillend. De Stille Oceaan heeft ter plaatse ongeveer drie meter getijwisseling terwijl de Atlantische oceaan aan de andere kant minder dan een meter verschil tussen eb en vloed heeft. Het Lago Gatún in Panama is hoger dan beide oceanen (het wateroppervlak ervan ligt circa 26 meter boven zeeniveau). Dat meer is dan ook het (zoetwater)reservoir dat de sluiscomplexen voedt. In het oorspronkelijke ontwerp was het de bedoeling een doorgaande verbinding te realiseren, net als bij het Suezkanaal, maar door de getijdewerking is dat nautisch onmogelijk en is er in principe altijd minstens een sluis nodig.

De schepen bewegen op zich op eigen kracht maar komen bij de beperkte snelheid in de sluisen en door de bochten in het kanaal aan manoeuvreerbaarheid tekort, vandaar dat grotere schepen door de autoriteiten worden verplicht om voor 3.000 dollar per uur Panamese sleepboten te huren.

Voor ons is interessant, dat er locs gebruikt worden om de zeeschepen door de sluisen te trekken. Aan beide kanten van de sluis ligt een tandradspoor. Vier elektrisch aangedreven locomotieven (twee links en twee rechts) houden een schip in de achtereenvolgende sluisen in het midden bij het invaren en tijdens het schutten van de sluis.

Aangezien er een groot hoogteverschil is tussen de sluisbakken, is het spectaculair te zien, hoe de locs dat hoogteverschil overbruggen. Ik schat dat de stijging circa 30 procent is. Men maakt gebruik van een tandrail. Hard rijden kan niet met een zeekasteel aan de haak. De locs worden muilezels genoemd. Op internet en YouTube staan mooie plaatjes.

fijne finesses

Hoe meer tijd we in de aanleg van onze banen hebben gestoken, hoe sterker het op de minutieuze afwerking aankomt. Tussen de rails is van alles te vinden, muren worden levend door begroeiing, unieke huizen tonen hun geschiedenis. Kleine en grotere bijzonderheden, haarfijne details, aparte facetten. Inspirerende foto's voor de finishing touch, de puntjes op de i.

Stootblok in Venetië

De Krokodil

Tekst: **Robert Tuininga**; foto's van of via **Robert Tuininga**
Overgenomen uit de SignalGlocke, het blad van de Vereniging Spoorgroep Zwitserland

De strijd bij de SBB tussen 'Stangenantrieb' (overgenomen uit het stoomtijdperk) en de nieuwe in de 20'er jaren in de mode komende 'Einzelachsantrieb' voor locomotieven kwam tot zijn hoogtepunt bij de lancering van de Be 4/6 (Ce 4/6). In deze aflevering gaat het speciaal over het SBB-paradepaar: de Be 4/6, erenaam Krokodil, tevens de laatste toepassing van stangenaandrijving bij de SBB. Stangenaandrijving (stoomtijdperk) of de moderne (niet goed te vertalen) 'Enkeleasaandrijving' was in die tijd (1925) in de technuutenwereld net zo'n issue als bij de voorstanders van stoom (conservatief) of elektra (modern) bijna driekwart eeuw eerder.

In de modernere groene uitmonstering

In 1918, toen sommige toenmalige technuuten van de SBB nog niet veel moesten hebben van die nieuwe 'Einzelachstechnik' en het stoomtijdperk nog in hun gedachten hadden, bestelde de SBB bij drie grote Zwitserse locomotiefbouwers SLM en MFO een geheel nieuw opgezette zware locomotief met vier motoren voor de Gotthardbaan. Ze wilden in dit moderne ontwerp echter nog wel graag de vertrouwde drijfstangoverbrenging aanhouden (eigenwijs?). Dit werd uiteindelijk de beroemde Ce 6/8, de echte Krokodil, met lange voor- en achterbouw. De meest fotogenieke locomotief van toen en nu! Eerst in het bruin, later in het groen. Gelukkig zijn er nu nog altijd enkele voor speciale excursies voorhanden, zowel in het groen als in het bruin. Er heeft een groene Krokodil jaren te pronk gestaan op het voorterrein van de werkplaats in

Erstfeld. Dat ding was de laatste jaren verschrikkelijk verwaarloosd en zat onder de roest. Het is nu weg hoorde ik. Geen reclame SBB!

Het kleine broertje. Loc De 6/6 15301 van de vroegere Seetalbahn (Emmenbrücke - Beromünster).

Tussen 1919 en 1921 werden maar liefst drieëndertig Krokodillen afgeleverd en begon hun jaren durende triomftocht speciaal over de Gotthardbaan.

Met een 'Anfahrzugkraft' van maar liefst 26.000 kg en een 'Stundenleistung' van 2240 pk waren het inderdaad voor die tijd echte reuzen. Ze voldeden zo goed dat ondanks de voortschrijdende 'Einzelschlepptechnik' er toch in 1928 een verdere achttien stuks bijbesteld werden. Die werden meteen voorzien van de toen bestaande nieuwste techniek en ook met een andere, steviger (wel nog steeds) stangenaandrijving uitgerust.

Dit was overigens de laatste keer (het was toen al 1930) dat deze aandrijving nog in een nieuw ontworpen 'Vollbahnlok' werd toegepast. Het aanzetvermogen bedroeg bij deze machines maar liefst 30 ton, vandaar die versterkte stangenoverbrenging. Ze hadden een duurvermogen van 2460 pk. Snel waren ze nog niet, daar zijn de echte krokodillen in de dierentuin vluggertjes bij. Bij volvermogen lag de maximumsnelheid tussen 35 en 40 km/h. Wel werd er in de latere jaren zo aan geknutseld dat er tot 70 km/h mee kon worden gereden. Dit bleek later aanleiding te zijn voor de vele storingen en storinkjes die geregeld optraden.

Een ander type locomotief was echter nodig omdat die lage snelheid op de Gotthardbaan niet te handhaven was in verband met het groeiende treinverkeer op deze internationale lijn. De 'Kroks' hebben het lang volgehouden totdat ze het in de jaren 40-50 moesten afleggen tegen de met veel modernere technieken toegepaste nakomelingen, waaronder vooral de grote serie locs Ae 4/7 (vanaf 1930) die zelf nu ook al weer jaren in het museum staan. Sic transit gloria mundi!

Soms ging het helemaal mis. Wädenswil 22 februari 1948. Locomotief Ce 6/8 14269 boort zich in het gebouw van de lokale wijn- en fruittelersvereniging. (foto: Peter Ziegler)

Be 4/6 in zijn nadagen, verlaagd tot rangeerlocomotief met gezellig bordesje en nog maar één pantograaf. Hier in Lausanne.

Ik heb droevige plaatjes in mijn verzameling waarop deze stoere krokodilgiganten zijn omgebouwd in (hoe verzin je het) rangeerlocomotieven met nog maar één pantograaf en een gezellig bordesje voor de rangeerder. Tot voor kort waren ze nog in deze droeve toestand te zien in de grote rangeerstations (Lausanne bijvoorbeeld). Jammer, maar de geraniums ontbreken nog! Soms begrijp ik op mijn leeftijd precies hoe die eens zo trotse locs zich nu moeten voelen!

Acryl en Alkyd

📝 door **Hans van de Ven** 📷 door **(Hans en) Jitse Kaspers**

Geen plekje op de H0-gelijkstroombaan is nog onberoerd gebleven. De rails is geballast, de straatbermen in onderhoud bij de plantsoenendienst, de kleine wijngaard wacht op de eerste druiven, bergbeklimmers onderzoeken de hoogste plekken, de stationsempacements zijn voorzien van allerlei activiteiten en tja, de bomen verliezen blad alsof het herfst is. Hoog tijd om te zorgen voor bevolkingsgroei. Via internet en (vooral) beurzen scoorden we enkele honderden onbeschilderde mensfiguren.

Op 15 januari (en nog diverse clubavonden meer) was onze hobbyruimte maximaal bezet met negen nijvere artiesten, met zeer uiteenlopende werkwijzen. Spontaan ontstonden een Acryl- en een Alkydgroepje met een veelheid aan vermerken: Revell, Humbrol, Matchbox, Tamiya, Humbrol, Vallejo. Dus op de ene tafel werden de penselen gespoeld met terpentine, op de andere tafel stond gedestilleerd water klaar.

Nadat de poppetjes zorgvuldig waren ontdaan van gietresten, konden we aan de slag. Er bleken meer verschillen. De een maakte keurig de rand van het potje schoon, de ander liet zes potjes openstaan en ging andere dingen doen. Sommigen werkten met poppetjes aan de gietboom, maar er werden ook poppetjes met dubbelzijdig plakband op een latje geplakt. Ook slim: een veer om de penselen tijdelijk in te klemmen. Maar vooral: wat was het gezellig!

Zo, bij het gemeentehuis kan deze nieuwe bevolkingsgroep zich inschrijven en hun beroep laten registreren: spoorwegpersoneel (beamten, machinisten, conducteurs, stationschef, baanwerkers), koetsier, jockey, chauffeur, brandweerman, houthakker, boswachter. Maar er zijn ook (zittende) reizigers, kinderen, een dame met een wastobbe, een man met een verrekijker, een bruidspaar en nog véél meer.

Even voorstellen: Peter Arns

Ons nieuwe lid Peter Arns is al tien jaar lid.

Hoe kan dat nou? Dat zit zo: zijn vader werkte indertijd op het Provinciehuis van Gelderland. Indertijd was daar ook onze voorzitter werkzaam. Bij een van de contacten tussen die beiden werd door Jitse geopperd om eens een kijkje te komen nemen op de beroemde zolder aan de Utrechtseweg. Zo gezegd, zo gedaan en vader nam Peter mee. Die was al aardig treinengek door de metalen modellen van Fleischmann die zijn oom in bezit had. Geen wonder dat Peter zijn ogen uitkeek, nog eens terugkwam en toen zonder twijfel de knoop doorhakte: hij werd lid in juni 1991 en bleef ruim tien jaar meebouwen aan de banen boven de dependance van het Van Lingen College, tot november 2001 (data uit de administratie van Jan Hendriks).

Eén probleempje: Peter had inmiddels thuis een H0-baan en wilde dus op de club bij die schaalgrootte aansluiten. Maar daar was gewoon geen plek, geen werk. Oud-lid Cor Kalkhoven vroeg hem om bij de N-baan te komen werken. Voordat ie het wist, had Peter schoonmaakspul in handen om de rails te poetsen, want ja, het was weer bijna rijavond... Ed Frederiks (tegenwoordig actief bij de Gelderse Smalspoor Stichting in Heteren) was van de bediening en heeft Peter daarin wegwijs gemaakt. Gerrit van der Velden was in die tijd ook al lid van de MVA en toen Peter onlangs weer eens kwam buurten, werd hij door Gerrit zeer hartelijk ontvangen ("Hoe is het met jÓu???") en in de N-groep verwelkomd. Net als indertijd is er bij hun baan nog volop werk. Wat ook wel fijn is: de H0-baan kent tegenwoordig niet meer die snerpemde piep, die bij de regelmatig voorkomende kortsluiting op de 'zolder' door merg en been ging.

In het dagelijks leven is Peter internationaal verkoopcoördinator van - ook medische - folies. Denk aan de doordrukstrips van medicijnen, maar ook aan de verpakking van kaas en worst. Het bedrijf kent vier productielocaties, drie in Europa en een in de VS; het hoofdkantoor staat in Zuid-Duitsland, maar Peters werkgebied is het Verenigd Koninkrijk en gedeeltelijk ook de Benelux. Spannende tijden met de Brexit voor de deur. Eén à tweemaal per jaar gaat hij ook nog bij de contacten in Singapore en Maleisië langs. Bijna vier jaar geleden is Peter getrouwd en onder het motto 'zoek je geluk niet te ver weg' werd de benedenbuurvrouw de gelukkige bruid.

Als je wilt weten waarom Peter in 2001 de vereniging verliet, moet je achter zijn huis in Bemmel gaan kijken. Aan het perenlaantje in Elden kwamen meerdere kavels volkstuin vrij. Veel te veel voor een bedje sla en een rij bonenstaken. Zo ontstond het plan om druiven te gaan telen, wat uiteindelijk uitmondde in 350 m² Wijngaard Park Westerveld. Op de foto Peter met zijn vader op een Romeinse markt, uiteraard in bijpassende outfit. In een goed jaar wisten de heren zo'n 200 flessen wijn te bottelen. Een groot succes dus, gevolgd door het brouwen van bier. Vorig jaar werd de wijngaard opgedoekt. Maar achter zijn huis tovert Peter nu met de formule gerst + water + hop + gist.

De modelbaangeschiedenis is in het kort als volgt. Eerst was er de fase van spelen op tafel, waarbij de treinbaan onherroepelijk moest wijken wanneer er huiswerk gemaakt moest worden. Toen volgde de overstap naar N en werd er op zolder een hoek van 2x1 m vrijgemaakt. Peter is geïnteresseerd in de techniek, maar zeker ook in de aankleding. Daar liggen zijn eisen minstens zo hoog: het moet zo natuurlijk mogelijk. Dus geen onlogisch doodlopende wegen, geen bruggen over niets. Maar toen de wijnranken flink gingen uitbotten verdwenen de treinspullen net zo natuurlijk in dozen.

Voor thuis zijn er nog geen concrete plannen met de kostbare inhoud van 'de dozen'. Maar bij de N-baan van onze MVA is ie alweer helemaal thuis. Hij kon al worden gesignaleerd onder én bovenop de baan. Hij is actief met het vervangen van stukken spoor en met het aansluiten van de schakelkast van het rangeerspoor, maar ook landschappelijk werk staat hoog op de lijst. Wedden dat daar ook een wijngaard verschijnt?

Stank houdt hert en lama van de rails *(Volkskrant, zaterdag 24 november)*

De spoorbeheerder gooit geurpalen, flitslichten en minitunnels in de strijd om overlast van kangoeroes, buffel, hond, kat, paard, kip, das, hert, ree, konijn, eend, fazant, gans, bever, buizerd en lama (gemiddeld twee per dag!) te verminderen.

Spoorplannen in Gelderland gaan toch door *(Gelderlander, zaterdag 24 november)*

Minister Van Nieuwenhuizen zegt de provincie toe de risico's te willen overnemen.

De taaie strijd om een onbewaakte overgang *(Volkskrant, maandag 26 november)*

Inwoner van Santpoort-Zuid is tegen sluiting: "Op andere plekken gaan ook mensen dood."

Rijk betaalt mee aan railterminal *(Gelderlander, dinsdag 27 november)*

De beoogde railterminal in Valburg wordt mede gefinancierd door de landelijke overheid.

NS gaat nabestaanden van Holocaust schade vergoeden *(Volkskrant, woensdag 28 november)*

Salo Muller (82), oud-fysiotherapeut van Ajax, verwijt het spoorbedrijf miljoenen te hebben verdiend aan het transport van Joden naar kamp Westerbork. NS wil er geen juridische strijd van maken.

Onbewaakte overgang moet binnen vijf jaar weg *(Volkskrant, woensdag 28 november)*

Het Rijk gaat afspraken maken met gemeenten, provincies, belangenverenigingen en ProRail.

'De nazi's roofden Joods geld, daar betaalden ze de NS mee' *(Volkskrant, donderdag 29 november)*

Interview met Salo Muller.

'Megaproject voor veiliger spoor loopt uit de klauw' *(Gelderlander, dinsdag 4 december)*

ERTMS gaat er door continu contact tussen trein, de baan waarop deze rijdt en de centrale verkeersleiding voor zorgen dat treinen veel sneller en dichter op elkaar kunnen rijden. De kostenschatting, vorig jaar nog 5 miljard, loopt nu richting 7 miljard euro.

Gratis rijden in bus, trein en tram in Luxemburg *(Gelderlander, vrijdag 7 december)*

In de strijd tegen files wil de progressieve regering het OV gratis maken. Wat zal het gevolg zijn voor de eerste klascoupé's?

Treinongeluk Ankara *(Gelderlander, vrijdag 14 december)*

Zeker negen doden doordat een hogesnelheidstrein ontspoorde en tegen een metalen brug botste.

Gouden randjes langs het spoor *(Gelderlander, zaterdag 15 december)*

Reconstructie van een (on)handige deal. Twee dagen later: **Kamer verbaasd over blunder ProRail**. Op zaterdag 22 december volgt een tweede affaire: **Hoe een snelle jongen rijk werd van spoorgrond**. Na een Rotterdamse vastgoedbaas blijkt ook een rallyrijden uit de regio Amersfoort miljoenen te hebben verdiend aan een blunder met percelen langs het spoor. Op zaterdag 29 december in de Gelderlander:

Hoe de NS onbedoeld stuk stationsgebied kwijtraakte. Percelen grond rond station Soest werden weggegeven met geld toe, terwijl later bleek dat het spoorbedrijf die zelf hard nodig had. Met een slepende rechtszaak als gevolg. Op donderdag 3 januari: **ProRail onderzoekt grondblunder.** De topman spreekt van een heel pijnlijk dossier: "Achteraf is dit natuurlijk gepruts geweest. Het ministerie gaf indertijd een negatief advies. Maar de vraag is of we zelf wel offensief genoeg waren. Ook de slechte relatie tussen ProRail en NS toentertijd speelde een rol." Op 9 januari blijkt dat maar liefst drie partijen onderzoek doen naar de omstreden deals: het Openbaar Ministerie neemt de omkoping onder de loep, ProRail houdt het intern proces tegen het licht, de Tweede Kamer heeft ook de nodige vragen.

Plein station Dieren is pas klaar in maart (*Gelderlander, dinsdag 18 december*)

De grondwaterputten hebben bij nader inzien te weinig capaciteit. Ook de planning van de bouw van de fietsenstalling is niet in orde. Oplevering dus niet deze maand, maar pas in maart.

Om het klimaat vaker in Europa met de trein (*Volkskrant, woensdag 19 december*)

Het aantal treinreizigers naar Londen, Parijs en Berlijn groeit met 9 tot 15 procent. Daaruit blijkt duidelijk de wens om duurzamer te reizen.

Treinen reden in 2018 vaker op tijd (*Volkskrant, donderdag 3 januari*)

Nog nooit reden de treinen zo punctueel als in 2018: 91,4 %. Die treinen kwamen dus met een vertraging van minder dan drie minuten op hun bestemming aan. Spekkoper waren de reizigers tussen Apeldoorn en Zutphen: Arriva reed in 99,4 % op tijd. Matig blijven de internationale treinen presteren.

Veel minder treinvertraging door slimmer spooronderhoud (*Gelderlander, maandag 7 januari*)

Door werkzaamheden tot vijf jaar (voorheen één jaar) vooruit te plannen zal de hinder enorm afnemen. Dat is wel 'een gigantische sudoku': er moeten dan 10.000 klussen worden gecombineerd.

Provincies ruziën over tekort Maaslijn (*Gelderlander, maandag 14 januari*)

Gelderland weigert mee te betalen aan extra kosten voor de elektrificatie van de verbinding tussen Roermond en Nijmegen. Oorspronkelijk zou dat plan in 2020 klaar zijn, nu wordt pas in 2024 gestart! Drie dagen later meldt de Gelderse gedeputeerde Conny Bieze dat er helemaal geen conflict is en dat eind 2023 de elektrische treinen gaan rijden.

Hoe komt NS-reiziger toch zo content? (*Volkskrant, vrijdag 18 januari*)

De tevredenheid heeft in 2018 records gebroken. Minder duidelijk is wat daarvan de redenen zijn.

'Nijmegen' zorgt voor te late trein in Arnhem (*Gelderlander, zaterdag 19 januari*)

De beperkte perroncapaciteit in Nijmegen moet liefst dit jaar nog worden aangepakt.

De eerste vlokken schoppen spoorboekje meteen in de war (*Volkskrant, dinsdag 22 januari*)

Het KNMI voorspelde 'code geel-weer'. Alleen waren de Twitteraars het daar niet mee eens...

'Station stoomtrein in Laag-Soeren' (*Gelderlander, woensdag 23 januari*)

Plannetje van Stichting Toerisme en Recreatie Veluwezoom. De VSM is enthousiast.

NS trakteert reiziger op WhatsAppthriller (*Gelderlander, maandag 28 januari*)

Zo'n 2000 treinreizigers krijgen via tekstberichtjes en video's spannend verhaal 'Ontspoord' voorgezet.

De drielandentrein rijdt, al is het voorlopig slechts in twee landen (*Volkskrant, ma 28 januari*)

De verbinding tussen Aken, Maastricht en Luik is weer operationeel. Alleen vinden de Belgen dat de treinstellen van Arriva niet deugen.

Gebaar om vertragingsen flitstrein te compenseren kost NS zeven ton *(Vkr, wo 30 januari)*

Vaste klanten met een jaarabonnement voor IntercityDirect krijgen een eenmalige tegemoetkoming van € 100 voor de aanhoudende vertragingsen.

De Duitsers maken de bus weer hip *(Gelderlander, dinsdag 29 januari)*

De Flixbus slaat aan. Vorig jaar pakten al 3,5 miljoen Nederlanders die bus, bijna een verdubbeling ten opzichte van 2017. Honderden busbedrijven, veela familieondernemingen, gingen in zee met het moederbedrijf van Flixbus en voeren alle ritten uit.

Last van treinterroristen? Stuur een discreet appje naar de NS *(Volkskrant, vrijdag 1 februari)*

Dit voorjaar begint een proef waarbij passagiers via sms of WhatsApp melding kunnen maken van hinder, vandalisme en agressie.

Jarenlang blootgesteld aan levensgevaarlijk chroom-6 *(Volkskrant, vrijdag 1 februari)*

De gemeente Tilburg, spoorbedrijf NS-NedTrain en het Spoorwegmuseum hebben achthonderd werklozen achteloos blootgesteld aan het kankerverwekkende chroom-66. Een commissie oordeelde snoeihard.

'Te veel geld uitgegeven voor spoordeals' *(Gelderlander, vrijdag 1 februari)*

Staatssecretaris Stientje van Veldhoven in een brief aan de Tweede Kamer.

ProRail: meer oog voor provincie *(Gelderlander, vrijdag 1 februari)*

Topman Eringa vindt dat het kabinet te veel met een Randstadblik naar het spoor kijkt. 'Sneller naar Groningen, Enschede en Middelburg, dát komt de leefbaarheid ten goede.'

Onderzoek NS blijft in la *(Gelderlander, zaterdag 2 februari)*

Zeven keer vroeg de staatssecretaris al tevergeefs naar het rapport, maar NS vinden het een intern onderzoek.

2020: meer en snellere treinen *(Gelderlander, dinsdag 5 februari)*

Meer treinen tussen Utrecht en Amersfoort, een Thalys die al voor openingstijd bij Eurodisney aankomt plus snellere sprinters tussen het noorden en de Randstad. Verbeteringen die NS in de dienstregeling van 2020 wil doorvoeren.

Plan: spoornet vol tienminutentreinen *(Volkskrant, woensdag 6 februari)*

Tussen negen grote steden moet in 2040 om de tien minuten een trein rijden. En zo nog wat ambitieuze plannen. Geld wordt wel een dingetje, maar het rapport Toekomstbeeld Openbaar Vervoer 2040 moet helpen dat in kaart te brengen.

Tilburg en NS vergoeden schade chroom-6 zaak *(Volkskrant, donderdag 7 februari)*

Alle achthonderd mensen die verplicht aan de slag moesten bij het omtreden werklozenproject tROM krijgen een tegemoetkoming van € 7000 netto. Wie aantoonbaar ziek is geworden kan ook een schadeuitkering krijgen.

Kamer mag geheim NS-rapport over spoorgrond inzien *(Gelderlander, donderdag 7 februari)*

Nou ja, vertrouwelijk dan. Het wordt niet openbaar gemaakt.

Steekspel rond een Europese treinkampioen *(Volkskrant, woensdag 6 februari)*

De Europees Commisaris Concurrentie houdt de poot stijf: fusie tussen het Franse Alstom en het Duitse Siemens krijgt geen toestemming.

Zitplaats vinden in trein op basis van CO₂ en kilo's *(Gelderlander, dinsdag 12 februari)*

Experiment is geslaagd. De zitplaatszoeker wordt nu dit en volgend jaar ingevoerd.

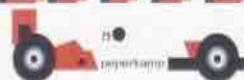
Kosten Britse hogesnelheidslijn brengen project in problemen *(Volkskrant, wo 13 februari)*

Terwijl de graafmachines al hun werk doen ontstaat er steeds meer twijfel over de peperdure hsl tussen London en het noorden van het land. Kosten kunnen wel eens verdrievoudigen tot 100 miljard pond.

MODELBOUW EN TECHNISCH SPEELGOED EDE

PEPERKAMP

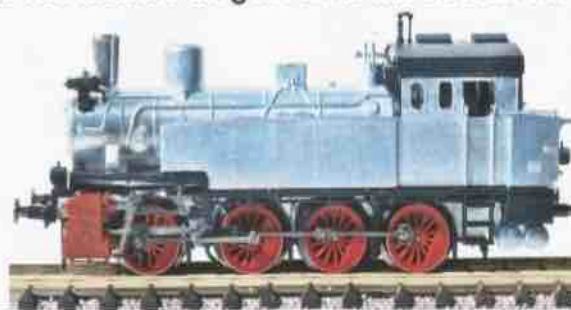
www.peperkampmodelbouw.nl

Tevens gespecialiseerd in radiografische auto's,
plastic bouwpakketten, modeltreinen,
autominiaturen, racebanen, vliegers etc.
In- en verkoop van nieuwe en gebruikte modeltreinen.

Verlengde Maanderweg 87 - Ede
Tel. 0318 - 65 32 32

Geopend van maandag t/m zaterdag
(tussen 12.30-13.30 gesloten)

**7x per jaar
Live speelgoedveilingen**

Bouwman & Bouwman
Veilinghuis - Auctioneers
Vintage Toys & Collectibles

Saturnusweg 6a
6971 GX Brummen
Tel. 0575-560393
info@veilinghuisbouwman.eu
www.veilinghuisbouwman.eu

*Het veilinghuis voor
Vintage Toys & Collectibles*

Naar Miniworld R'dam

📷 en 🗣️ door **Robert Mooij**

Zaterdag 15 december 2018 was het zover, met een goede vertegenwoordiging vertrok een groep van zestien leden (+ één zoon) naar Miniworld Rotterdam. De excursie was uitgestippeld door onze redacteur. Op station Arnhem Centraal kwamen de leden uit de verschillende windstreken van de "E.O." van de Modelbouwvereniging Arnhem bijeen en na wat perikelen met de aankoop van vervoersbewijzen, welke Hans met zijn gulle portemonnee terstond had opgelost, kwam de groep in beweging en toog men richting het perron. De treinen reden op schema, maar waren goed gevuld, waardoor de locofielen verspreid over de coupés zaten. De reis verliep voorspoedig en nadat het "geheim van Agaath" door Hans aan een aantal van ons was ontrafeld konden we na een korte overstap in Utrecht voet zetten op het perron van Rotterdam. Een korte wandeling bracht ons bij ons uiteindelijke doel en nadat er eerst een kop koffie was genuttigd, konden de meesten de spanning niet meer verdragen en zijn we naar binnen gegaan en hebben onze ogen, oren, camera's en geheugenkaartjes goed de kost gegeven.

v.l.n.r.: Bert Pas, Pascal Spoor, Ron 't Hooft, Everard van der Velden, Jaap Stoter, Hein van der Hagen, Jasper Kooderings, Jan Hillegers, Bert Brood, Carlo Hellegers, John Brendel, Theo Groontens, Lennart Visser, Robert Mooij; vooraan Damian Spoor, Hans van de Ven, Jan Niemeijer

We begonnen in de kelder, waar een voorstelling wordt gemaakt van Engeland in model. Dit deel is nog geheel in aanbouw, maar krijgt al wat vorm. Na een kort intermezzo gaan de meesten naar boven om de Nederlandse landschappen te aanschouwen en de vele typische Rotterdamse en kenmerkende gebouwen de revue te zien passeren, zoals de Euromast, de Erasmusbrug, Hotel New York, het centraal station, de Koninginnebrug "de Hef", de Kuip, Kasteel Spangen, watertoren de Esch, de kubuswoningen, "het witte huis", Nederlands eerste wolkenkrabber en veel meer. Het mag duidelijk zijn, dat water ook een grote rol heeft op deze modelbaan. Rotterdam is tenslotte een havenstad met bulkoverslag en (steeds meer) containeroverslag waar de containers per trein of kanaalschip verder worden getransporteerd het land in. Verder natuurlijk industrie, scheepsbouw en veel meer. Maar je vindt er ook polderlandschappen met molens en pittoreske dorpjes en het strand is binnen handbereik. De tijd vliegt er

razendsnel voorbij, althans op schaal dan, want de tijd gaat zo hard dat je geregeld in het donker staat om zo de modelbaan ook te kunnen zien in de schemer, nacht en bij dageraad. Er reden niet alleen treinen, maar ook trams en auto's die een zelf ontwikkeld beveiligingssysteem hadden zodat ze niet tegen elkaar konden botsen... Op veel plaatsen was oog voor detail met soms vreemde voorstellingen, want wie kijkt er op een schoorsteen naar haar pas aangekochte jurkje, of wie laat zijn schaapjes op een dak grazen. Op andere plaatsen vroeg je je af of ze niet iets meer tijd hadden kunnen besteden aan het detail. Want het "water" was niet overal even mooi gemaakt...

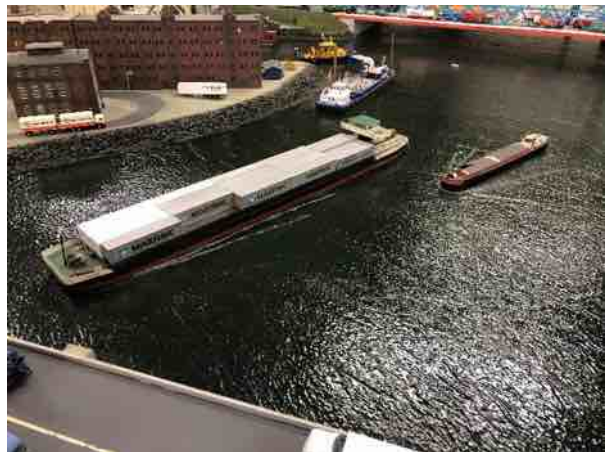
Er was een rondleiding geboekt, zo hadden we tevens het privilege om in twee separate groepen achter de schermen te mogen kijken, waarbij we goede uitleg hebben gekregen hoe de baan tot stand kwam, hoe hij technisch in elkaar zit, zicht op de schaduwstations, de terugmeldmodules en ondersteunende voedingen. Veel gebouwen en bruggen worden hier gemaakt met een lasercutmachine en met een echte 3D printer.

Deze dag hebben we veel informatie, indrukken en inspiratie opgedaan hoe we iets wel, of beter niet kunnen maken... Uiteindelijk ging de dag niet alleen op schaal maar ook in het echt veel te snel voorbij en moesten wij Rotterdam Centraal weer opzoeken in de schaal 1:1 om de terugreis te aanvaarden. Ik denk dat iedereen het er wel over eens was dat het een geslaagde dag was. Er was zoveel te zien, zoveel details die je vaak een tweede of een derde keer pas zag. Een dag die voor herhaling vatbaar is!

De verdwenen Bahn

📷 en 🗺️ door **Jitse Kaspers**

In het kader van “*schrijf over treinen in jouw vakantie*” het volgende. Tijdens de extreme hitte van de zomer 2018 zijn wij ‘gevlucht’ naar Longuich aan de Moezel. Een gezellig klein hotelletje (Wein am Turm) met veertien comfortkamers. Goed eten en drinken. Vooral die lekkere wijnen van eigen berg, maar daar wil ik nu niet over schrijven want hiervoor is ons clubblad niet bedoeld.

Tijdens een van onze fietstochten zien we aan de kant van de weg een stuk rails liggen (zie foto) met een infobord. Dit gedenkstukje vertelde ons dat de oude Moseltalbahn door Longuich reed en een station aan de (hoe kan het ook) Bahnstraße had. De oude Moseltalbahn - liefdevol ook wel ‘Saufbähnchen’ genoemd - reed van 1905 tot 1962 tussen Trier en Bullay. Deze lijn bediende de kleinere dorpjes aan de rechteroever van de Moezel. De grote broer Reichsbahn reed aan de linkeroever en verbond Trier met Koblenz. Het

Saufbähnchen had voor haar sluiting nog vele reizigers en was een levensader voor het Moezeldal en vooral voor de toeristen een ware attractie.

Toentertijd reden er zeven tot acht treinen per dag in elke richting met goede aansluitingstijden met de Reichsbahn in Trier en Bullay. Alle personentreinen waren met luchtdrukremmen, elektrische verlichting en stoomverwarming uitgerust. De grote brede vensters zorgden voor een goed beeld van het mooie landschap.

De beide eindstationnetjes lagen vlakbij die van de Reichsbahn, zodat de reizigers in enkele minuten konden overstappen. Koffers en andere reispakketten konden indien gewenst naar het Reichsbahnhof gebracht worden. 's Zomers konden de reizigers genieten van een restauratierijtuig met diverse koeken en goede drankjes.

Helaas had men juist voor dat toeristische aspect in de jaren '60 geen oog en wellicht was de autolobby en vooral "weg damit!" de reden van het einde van dit lijntje. In ieder geval werd het gehele traject afgebroken en werd ook niet gedacht om een klein deel als toeristisch aspect te behouden. De volgende dag zijn wij met de DB van Schweich naar Trier over het huidige traject van de Moseltalbahn gereden. De rit duurt maar 25 minuten en is een mooi slingerend traject met vele tunnels en viaducten.

Fietstochten maken tijdens deze zomer 2018 zonder echte schaduwplekken stond gelijk aan zelfmoord en aangezien wij toch nog effe verder willen genieten van het Rendner-leven zijn we eerder dan gepland weer snel naar onze woonplaats Emmerich/Hüthum teruggereden om vele uren in de koele kelderruimten door te brengen.

Treintrots

Ik stel voor een nieuw woord voor 'vlieg-schaamte' te introduceren: 'treintrots'.

Ernst van Zuijnen, een trotse
treinreiziger, Houten

www.tillymodels.nl

Tilly Models

resin modelbouw in H0 en N

U kunt nu ook terecht in onze winkel op de Krakkedel 2 in Doornenburg voor Nederlandse en Zwitserse scenery.

Naast onze eigen modellen verkopen wij:

- *Humbrol en Vallejo verf
- *Holland Scale
- *Anita Decor
- *Evergreen plastics
- *Noch
- *Kibri en Faller

Openingstijden: zaterdag van 10.00 tot 17.00
Op beursdagen in Houten en feestdagen gesloten

„Uit d'Oude doos”

‘TGV Postal’ (Frankrijk 1984)

door Bert Pas

*Deze keer neem ik jullie mee naar Frankrijk, maar op een snellere manier dan met stoom en kolen en **niet** voor passagiers. Deze gele TGV is minder bekend dan de andere TGV-stellen want hij neemt geen passagiers mee en er zijn er maar drie-en-een-half van gemaakt. Sinds 1984 loste hij het probleem op van het postvervoer dat zich sinds het begin van de spoorwegen in Frankrijk voordeed. Maar van 61 ton post die met een snelheid van 270 km/h getransporteerd wordt, kon zelfs Saint-Exupéry alleen maar dromen.*

Een lange traditie

De trein heeft van oudsher post vervoerd en het luchtpostavontuur heeft alleen betekenis daar waar het schip te traag is en de trein nu eenmaal niet een oceaan over kan. Toch is het onmiskenbaar waar dat de snelheid van het vliegtuig zo'n troef is dat men al vanaf het interbellum Franse nationale verbindingen aan de trein ziet ontsnappen. Ook de weg op haar beurt neemt weer een deel terug van datgene wat de spoorwegen haar in de 19^e eeuw heeft afgenomen. Maar in de 76 centra waar handmatig gesorteerd wordt, de 35 centra waar de sortering geautomatiseerd is en de acht centra voor pakketpost waarover Frankrijk momenteel beschikt, hebben de spoorwegen nog het grootste aandeel weten te behouden. De postwagens rijden over de verbindingen Parijs-Provincie zoals Parijs-Lille en over de onderlinge regionale verbindingen zoals Marseille-Toulouse.

De posttrein

Er zijn twee soorten postwagens: het rijdend postkantoor waarin het personeel onderweg de post sorteert en de postmagazijnwagens waarin de post allen maar wordt vervoerd. Maar er

bestaat ook een posttrein waarvan de Franse 'TGV Postal' het meest recente voorbeeld is. Als de dienst het rijden van een groot aantal postwagens noodzakelijk maakt, kunnen deze als trein gehergroepeerd worden in plaats van onderdeel uitmaken van de gebruikelijke passagierstreinen. De eerste autonome posttreinen (Trains-Postes-Autonomie, TPA) gaan in 1972 van start en ze rijden onafhankelijk van de SNCF dienstregelingen om alleen maar de voor posterijen belangrijke stations aan te hoeven doen. In Frankrijk is dat het geval voor de verbindingen Parijs-Bordeaux, Parijs-Toulouse, Marseille-Lyon en Parijs-Lille. Deze treinen rijden 's nachts en bij sommige zijn er zelfs passagierstreinen aan gekoppeld: de nachtverbinding wordt met name door militairen op verlof, die niet meer kunnen overstappen, op prijs gesteld.

Van dieseltrein naar TGV

Een nieuwe versie van de posttrein was de post dieseltrein in de vorm van acht in 1978-1979 gebouwde motorwagens van het type X-4750 met aanhangrijtuigen die werden ingezet op de verbinding Parijs-Lille waarover de post met 140 km/h werd vervoerd.

De TGV-treinstellen sluiten tenslotte naadloos aan op de traditie van de posttrein. Alleen de verbinding Parijs-Lyon tot stand brengend, omvat het TGV Postal park niet precies vier treinstellen, maar eigenlijk zeven halve treinstellen zodat er in geval van een technisch probleem een betere beschikbaar is. Dit halve treinstel kan alleen rijden met de toevoeging van een Y 32 draaistel.

Het einde van 'TGV Postal'

Oorspronkelijk werden er voor La Poste twee-en-eenhalf TGV-treinstel gebouwd ten behoeve van het postvervoer na de opening van de LGV Sud-Est. Dit aantal werd later aangevuld met een extra treinstel na de transformatie van een TGV Sud-Est-treinstel tot posttreinstel. Er is over gedacht om nóg een Sud-Est treinstel om te bouwen tot posttreinstel maar door de daling van het postverkeer bleek dit niet nodig. Na 2014 gaat La Poste het postvervoer uitvoeren met vrachtauto's en wissellaadbakken per trein. Zoals bij de meeste posterijen is het briefvervoer geslonken

door het gebruik van internet maar de pakketverzending is gegroeid. Op 27 juni 2015 reed de 6995 laatste rit van Cavailon naar Parijs en kwam hiermee een einde aan de inzet van de Postal-TGV. Ze hebben een maximumsnelheid van 270 km/h, waardoor ze op dat moment de snelste goederentreinen ter wereld zijn. De treinen mogen alleen gekoppeld rijden met treinen van dezelfde soort en van het type Sud-Est. La Poste zette de treinen in voorpostvervoer tussen Parijs, Mâcon en Cavailon, met een frequentie van zes treinen per dag. La Poste zegt dat door het gebruik van e-mail de TGV niet langer voldoet aan de veranderende behoeften van haar klanten. Vanaf het einde van 2015 worden bulkpost, kranten, tijdschriften en kleine vrachtzendingen afgehandeld in wissellaadbakken, tussen de regio

Parijs en andere terminals in heel Frankrijk. In 2017 groeide het volume van de post per spoor met meer dan 30% van de capaciteit van de huidige TGV, met als La Poste 'een belangrijke speler' in de intermodale sector. Door samenvoeging van de activiteiten van twee wegterminals zal de nieuwe faciliteit in Bonneuil-sur-Marne naar verwachting een besparing opleveren van 638.000 km per jaar en op het produceren CO₂-uitstoot, een besparing van 1800 ton per jaar.

Technische eigenschappen	
Lengte:	200 m
Breedte:	2,9 m
Samenstelling:	2 motowagens & 8 aanhangrijtuigen
Vrachtbelasting:	61 ton
Totale gewicht:	345 ton
Snelheid:	270 km/h
Kracht:	6450 kW (8770 pk)
Vermogen:	1500 V gelijkstroom / 2500 V eenfasig wisselstroom
Airconditioning:	geen
Fabrikant:	Alstom - Francorail

Agenda

za 2 maart	Honderdste Zeeuwse Trein Model Ruilbeurs , Congrescentrum "De Stenge", Stengeplein 1, Heinkenszand, 10.00-15.30 uur.
wo 6 maart	Het Haagse trambedrijf in de jaren zestig en zeventig . NVBS Oost Arnhem "De Uithoek". De presentatie begint om 19.45 uur.
za 9 maart	Modelspoorbeurs Houten ; 10-15 uur, € 7
vr 15 t/m zo 17 mrt	Modeltrein Expo On TraXS! Spoorwegmuseum. Tijdens de Modeltrein Expo vind je tussen de grote treinen ongeveer 30 prachtige modelspoorbanen en verschillende commerciële stands op het gebied van modelbouw. De modelbanen komen uit heel Europa, dit jaar zijn er bouwers uit Nederland, België, Frankrijk, Engeland, Duitsland, Oostenrijk en Polen te gast.
za 16 & zo 17 mrt	Modelspoorbeurs Zutphen in de Hanzehal te Zutphen, 10-16 uur
za 23 maart	Modelspoorbeurs Jan Massinkhal 10:00-15:30 uur
za 30 maart	Live speelgoedveiling , Veilinghuis Bouwman in Brummen. Aanvang 11 uur.
za 30 maart	Noordspoor Drachten , 10-16 uur. Zie de Facebookpagina Noordspoor.
za 30 maart	Benelux-spoordag . Modelsporevenement in het Nederlands Transport Museum, ter gelegenheid van het 12½-jarig bestaan van het BeneluxSpoor-forum. De toegang is € 7,50, kinderen onder de 12 € 5. Lucas Bolstraat 7, 2152 CZ, Nieuw-Vennep.
za 30 en zo 31 mrt	Landelijke Modelspoordagen . Zie de site van de NMF voor alle deelnemende verenigingen door het hele land.
wo 3 april	De Pyreneeën van west naar oost . NVBS Oost Arnhem "De Uithoek". De presentatie begint om 19.45 uur.
do 4 t/m za 7 april	Intermodellbau Dortmund
za 6 april	NAMAC-beurs in Euretco Expo Center Houten 10-15 uur, prijs € 5
za 13 en zo 14 april	Grootspoorgroep festival voor de liefhebbers van grote modeltreinen in de Wanmolen, Schweitzerpark 2, Zetten
za 27 april	Peperkamp organiseert een demo met radiografische auto's op het Marktplein voor de Mediamarkt in Ede, 12-16 uur
wo 1 mei	Drieluik: Spoorwegmuseum – Berlijn – Moselstrecke . NVBS Oost Arnhem "De Uithoek". De presentatie begint om 19.45 uur.
za 4 mei	Modelspoorbeurs Houten ; 10-15 uur, € 7
ma 13 mei	Sluitingsdatum inzendtermijn kopij Het Zijspoor 2
za 25 mei	Live speelgoedveiling , Veilinghuis Bouwman in Brummen. Aanvang 11 uur.
za 25 mei	Stoom Stichting Nederland rijdt met de 23 023 "De Hoogoven Express".
ma 27 mei	Het Zijspoor 2 verschijnt
do 30 mei t/m za 1 juni	Sporen naar het Verleden , Stoomtrein Goes-Borsele
do 30 mei	Hemelvaartsdag: bij alle museumspoorlijnen rijden de stoomtreinen!
do 30 mei	Oude tijden herleven tussen Apeldoorn en Loenen! Op Hemelvaartsdag is de Nationale Stoomtreindag!
vr 31 mei	Dag van de Verbrandingsmotor , Museum Buurtspoorweg Haaksbergen
za 1 en zo 2 juni	Internationale Modelbouwdagen , www.hobmamodelbouw.nl Aamseplas, Elst
za 8 t/m ma 10 juni	Pinksteren: Back to the 20's . Stoomtrein Katwijk Leiden. Stap terug in de tijd en waan je in de wereld van jaren '20. Wij zijn drie dagen achter elkaar open.
za 29 juni	Modelspoorbeurs Houten ; 10-15 uur, € 7

WANNEER JE MAAR WILT: FIETSTOCHT 'RONDON ZOUT'

Altijd al op één dag met de trein willen gaan, al fietsend genieten van het prachtige Twentse landschap én de geschiedenis van het zout willen ontdekken? Dan is dit arrangement de uitgelezen kans!

- Een fraaie fietsroute van ca. 30 kilometer
- Een enkele treinreis van Haaksbergen naar Boekelo met de stoomtrein van de Museum Buurtspoorweg tegen inlevering van de voucher.
- Toegang tot het Zoutmuseum Delden tegen inlevering van de voucher.
- Optioneel is de lunch: verse jus (of melk/koffie/thee), broodje (dikke plak boerenlandbrood, Italiaanse of meergranenbol) ham/kaas met omelet, koffie/thee bij Brasserie De Zwaan in Delden.

Dit arrangement is beschikbaar vanaf € 9,95 per persoon en is te boeken bij VVV Haaksbergen.

Info: info@museumbuurtspoorweg.nl

BENELUX-SPOORDAG

HEMELVAARTSDAG = NATIONALE STOOMTREINDAG

Op deze dag rijdt de VSM intensief tussen Apeldoorn en Beekbergen en tussen Beekbergen en Loenen. In ons historische Museumstoomdepot vinden verschillende activiteiten plaats. Locomotieven worden gerangeerd, op de draaischijf geplaatst, van kolen voorzien door een oude kolenkraan en onder de waterkolommen gereden voor het innemen van water. Ook rijden er vanuit Beekbergen goederentreinen en worden er historische diesellocomotieven ingezet. Als u gaat dauwtrappen kunt u op deze dag bovendien gratis uw fiets meenemen!

DE PLUSDAG VERANDERT

Nu al bijna tien jaar is de derde dinsdag van de maand een speciale dag in het Spoorwegmuseum. Vanaf februari staan iedere dinsdag onze rondleiders voor je klaar voor een gratis rondleiding langs de bijzondere plekken van het museum! De rondleiders zitten vol verhalen en anekdotes, meelopen met hen is een leuke manier om het museum op een andere manier te ontdekken. De rondleidingen starten om 11 uur.

Reserveren is niet mogelijk, per rondleider kunnen 20 personen mee en vol is vol.

OMROEPBERICHTEN

Af & Bij

Per 1 januari zegde Eric Slijkhuis zijn lidmaatschap op; hij wordt actief bij de Helling. Half februari liet Niek van Duijvenvoorde zich inschrijven; welkom!

JARIGEN

3 maart

Bert Brood

15 maart

Roland Oudejan

16 maart

Jasper Koederings

29 april

Gert Robbertsen

9 mei

Jan Hendriks

9 mei

Jan Verlangen

13 mei

John Brendel

15 mei

Oscar Olie

20 mei

Gerben Weggen

25 mei

Pascal Spoor

31 mei

Jitse Kaspers

Jouw deurtje

150

Dit is optimisme: de trein komt het station binnenlopen. Lang voordat hij stilstaat, ben je al paraat. Tas over de schouder, koffie in de hand. De trein remt af en je maakt een inschatting; als de trein gestopt is, dan zal dat deurtje het dichtst bij jou zijn. Dat wordt jouw deurtje. Je inschatting is altijd verkeerd.

Dat deurtje schiet voorbij. Maar, en dit is dus optimisme, je neemt nog geen afscheid van je deurtje. Je gaat meelopen. De mens beweegt graag mee, al zou je dat niet altijd zeggen.

Halverwege het meelopen moet je je deurtje toch echt opgeven. Volgend deurtje dan maar. Of, nou goed, nóg een volgende.

Uiteindelijk staat de trein stil. Dan pas ga je echt kijken. Andere passagiers doen dit ook. Sommigen lopen terug, anderen vooruit. Het is precies dezelfde dans die had plaatsgevonden als iedereen stil was blijven wachten. Maar dan twintig meter verderop.

Paulien Cornelisse

bron: de Volkskrant

KOPSPOREN

Giant-trein hapert in de Ronde van Italië

'Dit is 's werelds beste sprinttrein'

Het spoor terug

Eerste hulp bij overstappen

Veel Bulgaren na fraude spoorloos

Atoomtop trekt wissel op politie in hele land

Aan dit nummer van **Het Zijspoor** werkten mee:

de adverteerders, Therus Bartels, Martien Beumer, Jaap Stoter, Theo Grootens, Robert Tuininga (VSZ), John Brendel, Willem Gerbel, Peter Arns, Robert Mooij, Jitse Kaspers, Bert Pas (ook als bezorger), Hans van de Ven.

Wil je jouw naam hier de volgende keer bij? Mail aan zijspoor@mva.nu ! Nú!

kijk eens wat vaker
in de spiegel van
Guus Onstenk
herenkapper

behandeling zonder afspraak

Huissensestraat 29
6833 HL Arnhem
tel. 026-3218933

www.guusonstenk.nl

BAPTIST
VOOR HOUTBEWERKERS

Dé speciaalzaak voor de fijne houtbewerking met het grootste assortiment gereedschappen en machines voor iedereen met passie voor houtbewerken!

Bezoek baptist.nl en vind ruim 8.000 artikelen met uitgebreide omschrijvingen, afbeeldingen, video's en gerelateerde producten!

Graag tot ziens in Arnhem!

Baptist voor Houtbewerkers gereedschappen en machines
Vlamoven 32
6826 TN Arnhem houtbewerkers@baptist.nl

Winkel ook op
Baptist.nl

Wilke Tabak v. o. f.
uw sigarenspeciaalzaak

Koningstraat 66a, 6811 DJ Arnhem

Alles op rookgebied, o.a.:

Longfillers: Cubaans, Dominicaans

Luxe aanstekers: Dupont, Ronson

Waterpijpen

Humidoors

Staatsloterij

Lotto.

KRASLOTEN

Het verkooppunt voor lotto, krasloten en staatsloterij

Wentink Hobby

MODEL TREINEN

ARNOLD
ARTITEC
AUHAGEN
BACHMANN
BEMO
BRAWA
BUSCH
DIGIRAIL
ESU
FALLER
FLEISCHMANN
GÜTZOLD
HALLING
HARTEL
HEKI
HELJAN
HENCKENS
HOBBYTRAIN
KATO
KIBRI
L.G.B.
LENZ
LILIPUT
LIMA
MÄRKLIN

**40m² MÄRKLIN
SHOP-IN-SHOP**

**OOK VOOR AUTO'S,
BOUWDOZEN,
RADIOGRAFISCHE AUTO'S,
BOTEN EN RACEBANEN**

MEHANO
NOCH
PICCOLO
POLA
PREISSER
RIVAROSSO
ROCO
SEUTHE
SOMMERFELDT
SYMOBA
TORTOISE
TRIX
UHLENBROCK
VISSMANN
VOLLMER
WOODLAND
en nog véél meer!

Tevens hebben wij
een ruime keuze in
DVD's, boeken en
tijdschriften

WIJ ZIJN VAN DINSDAG T/M ZATERDAG GEOPEND

Steenstraat 20 • 6828 CK Arnhem
T. 026 - 442 32 26 • F. 026 - 446 17 37
I. www.wentinkhobby.nl • E. support@wentinkhobby.nl

